

DE LLOAR I PARLAR BÉ D'ALGÚ

TEXTOS DEL

LLIBRE DE LES PARAULES I DITES DE SAVIS FILÒSOFS (Cap. LXVII)

Jafudà Bonsenyor

[666] La franquesa i la noblesa són rius i Déu els ha posat aquí perquè conflueixin.

[667] Si no fos per les grans meravelles de l'obra de Déu no s'ajuntarien tants bons costums en carn i nervis.

[668] Al vici li caldria molta noblesa per ser ben considerat.

[669] Bé ha honrat Déu la terra on som, i així també l'han honrada els homes com nosaltres.

[670] Diu el savi: no corris a l'hora de lloar algú fins que no l'hagis provat, car serà com una espelma que a alguns fa llum i a d'altres crema i fereix.

(...)

[673] Seu en un lloc on et donin la mà i no seguis en un lloc d'on t'hagin de treure a cops de peu.

[674] Perdona qui t'ha causat dany si abans t'ha complagut.

[675] No facis mai escarni d'home sotmès, car si s'allibera serà com tu i si et sotmeten seràs com ell.

[676] Guarda't de mal company perquè és com una espasa de bella aparença que fa mal tall.

[677] No t'acostis a un rei si és felló ni a la mar brava.

[678] No t'ajuntis amb gent malvada, car qui els acompanya pateix grans neguits.

[679] Aprèn algun ofici perquè, si t'empobreixes, no necessitaràs ningú.

[680] Guarda't de discutir amb senyor i d'allunyar-te del poble.

[681] Tracta de conèixer-te a tu mateix abans de voler conèixer els altres.

[682] Vulgues per a la gent el que voldries per a tu.

[683] Bufa l'espelma en el moment just.

[684] No vulguis seure al millor lloc, ja que allí on t'indicaran que ho facis serà millor que el lloc d'on t'obligaran a aixecar-te.

[685] Tres estan excusats si tenen mals costums: el malalt, el qui fa camí i el qui dejuna.

[686] Qui té seny no menysprea aquests tres: el rei, el savi i l'amic. Qui menysprea el rei perd la vida, qui menysprea el savi fa enfollir el seu senderi, i qui menysprea l'amic fa enfollir tot allò que ha après i el seu valor.

(...)

[689] Hi ha quatre coses que en necessiten unes altres quatre: a la noblesa de llinatge li cal bona educació; al goig seguretat, al parentiu, amor; i al judici, prova.

[690] Quatre coses no duren gens: amor de mal home, casa sense ordre, diners de procedència injusta i guanys mancats de regles.

[691] Hi ha quatre coses que no són poques per escasses que siguin: deute, foc, malvolença i malaltia.

[692] Hi ha quatre coses que no es poden sadollar: el foc de llenya, la mar d'aigua, la mort d'ànimes i l'avar de diners.

[693] Qui s'atura en un lloc i no es mou és com aigua que al cap d'un poc temps put.

(...)

[696] Qui escup al cel, a la cara li torna.

[697] Qui fa llum va amb la seva claror.

(...)

[700] Qui necessita moltes coses, té pocs diners

[701] Qui lliga, troba què deslligar.

[702] Qui treballa a l'estiu reposa a l'hivern.

[703] Qui combat contra una euga serà vençut.

(...)

[709] Digueren a la rata: té un morabatí i porta aquesta carta al gat. Digué: "el preu és bo, però el viatge perillós".

[710] Digueren al diable: has estat en aquella baralla? Digué: doncs qui, si no, l' ha provocada?

(...)

[714] Digueren al cavaller: quines són les pitjors notícies? Digué: s'imposa una treva.

[715] De qualsevol part que provis la mar, salada la trobaràs.

[716] Gota a gota es formen rius.

- [717] Allí on esperem trobar amb un escut, topem amb una llança.
- [718] La llum que basta a una persona, basta a moltes.
- [719] El que munyim és llet, el que prenem és sang.
- [720] No cal parlar d'allò amb el que s'està d'acord.
- [721] Allò que comença bé culmina en pau.
- [722] On sigui que hi ha gra de blat, va al molí.
- [723] Quan vegis algú patint tribulacions, prega a Déu que te les estalviï.
- [724] Quan vegis un peix lluent, pensa que se n'ha menjat un altre.
- [725] Quan vegis la barba del teu veí tallar, posa la teva a remullar.
- [726] Quan caigui la vaca, esmola els coltells.
- [727] Quan Déu vol mal a la formiga, li fa créixer les ales.
- [728] Qui simula ser lleial és mestre de falsia.
- (...)
- [740] Mentre el savi pensa, el neci fa de les seves.
- [741] Que l'indret de la ferida no el cobreix cap teixit.
- (...)
- [749] No et creguis pas tot el que escoltes.
- [750] Qui tot ho vol, tot ho perd.
- [751] Com que no tindràs tot allò que vols, vulgues tot allò que tens.
- [752] Quatre coses plauen a Déu: ser humil, perdonar quan en tens la potestat, contenir la ira i fer el bé per honrar a Déu.
- [753] No demanis que les coses es facin de seguida, sinó que es facin bé; ni tampoc que la gent demani amb quant de temps s'ha fet, sinó que diguin: estan molt ben fetes.

Jafudà BONSENYOR: *Llibre de les paraules i dites de savis i filòsofs.*

Versió de Manuel Forcano. Ed. Barcino, Barcelona, 2020., pp. 155-165.